

Титор Володимир Йосипович
викладач кафедри податків та фіскальної політики,
ЗУНУ, м. Тернопіль

МИТНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕДУРИ СПІЛЬНОГО ТРАНЗИТУ: АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Частиною 2 статті 7 Митного кодексу України (МКУ) [1] регламентовано, що митна справа здійснюється з додержанням прийнятих у міжнародній практиці форм декларування товарів, методів визначення митної вартості товарів, систем класифікації та кодування товарів та системи митної статистики, інших загальнозовизнаних у світі норм і стандартів.

Імплементацию митного законодавства України до норм законодавства ЄС передбачено статтею 84 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію з ЄС) [2], що набула чинності з 1 вересня 2017 року.

Згідно з Додатком XV до Угоди про асоціацію з ЄС, Україна, серед іншого, повинна впровадити у національне законодавство положення Конвенції Про процедуру спільного транзиту [3] від 20 травня 1987 року. Вказане покликане забезпечувати ефективну систему митного контролю, сприяти законній торгівлі та переміщенню товарів, використовувати сучасні технології та, таким чином – відповідати вимогам як адміністрацій митних органів, так і учасників зовнішньоекономічної діяльності.

Процедура спільного транзиту, що передбачена цією Конвенцією, полягає, зокрема, у використанні єдиного адміністративного документа (митної декларації) під час здійснення митного контролю товарів митницями країн – їхнього відправлення, транзиту та призначення.

Для виконання митних формальностей за процедурою спільного транзиту у відповідності до статей 4; 5 глави II цієї Конвенції [3], зазвичай, використовується електронна транзитна система. Договірні сторони Конвенції [3] за взаємною згодою ухвалюють інструменти для застосування електронної транзитної системи, що встановлюють:

- правила, що визначають і регулюють повідомлення, якими обмінюються митниці, якщо це необхідно для застосування митного законодавства;

- спільний набір даних та формат повідомлень із даними, обмін якими здійснюється згідно з митним законодавством.

Для цілей процедури спільного транзиту митні органи використовують Спільну комунікаційну мережу/Спільний системний інтерфейс ЄС.

Отже застосування в Україні процедури спільного транзиту сприятиме:

- належній ідентифікації товарів, що обертаються у зовнішній торгівлі, з метою застосування щодо них передбачених законодавством заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

– полегшенню торгівлі та збільшенню товарообігу через спрощення та прискорення митного контролю товарів;

– ефективному захисту суспільства, протидії транскордонним комерційним шахрайствам, боротьбі з порушеннями митного законодавства.

В контексті застосування процедури спільного транзиту також необхідно наголосити на потребі приєднання України (як то передбачено Додатком XV до Угоди про асоціацію з ЄС) до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами [4] від 22 травня 1987 року.

Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами встановлює заходи, спрямовані на спрощення формальностей у торгівлі товарами між договірними сторонами, а саме шляхом запровадження єдиного адміністративного документа (ЄАД), що має використовуватися для будь-якої процедури імпорту чи експорту, а також для процедури спільного транзиту, яка застосовується у торгівлі між договірними сторонами незалежно від виду та походження товарів.

Для товарів, які є предметом торгівлі між договірними сторонами, формальності, пов'язані зі здійсненням такої торгівлі, виконуються з використанням ЄАД, що ґрунтується на формі декларації, зразок якої наведено у Додатку I до цієї Конвенції [4]. Цей єдиний адміністративний документ, залежно від обставин, використовується як декларація або документ про експорт, транзит чи імпорт.

З урахуванням вищевикладеного, з метою впровадження в Україні процедури спільного транзиту, передбаченої відповідною Конвенцією [3] від 20 травня 1987 року, доцільно запропонувати:

1. Розглянути можливість прискорення приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами.

2. Привести норми Митного кодексу України, які регламентують транзит товарів, у відповідність до положень Конвенції Про процедуру спільного транзиту.

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/4495-17> (дата звернення: 23.03.2022).

2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: міжнародний документ від 27.06.2014 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення 23.03.22).

3. Конвенція Про процедуру спільного транзиту: міжнародний документ від 20.05.1987 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-87#Text (дата звернення 23.03.22).

4. Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами (від 22.05.1987 р.). URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987_012 (дата звернення: 22.03.2022).